

BURMISTRZ MIASTA IŁAWY

Załącznik nr ⁶..... do protokołu
Nr XX/20 z dn. 18.05.2020.

Urząd Miasta Ławy
W P Ł Y N Ę Ł O
Data 13.03.2020
Zał.
Podpis

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA IŁAWY NA LATA 2018-2021

26 marca 2018 r. Rada Miejska w Ławie podjęła Uchwałę Nr LII/450/18 w sprawie przyjęcia gminnego programu opieki nad zabytkami miasta Ławy na lata 2018 – 2021 r. Minęły zatem 2 lata od przyjęcia tegoż programu, a zatem zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2020 poz. 282) z jego realizacji sporządza się sprawozdanie.

Stosownie do zapisów w/w ustawy :

Ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie *zabytków* oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości *zabytków*;
- 3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z *zabytków*;
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi *zabytków* za granicę;
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia *zabytków*;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Ustawa o ochronie i opiece nad zabytkami zobligowała gminy do opracowywania raz na 4 lata Programów Opieki nad Zabytkami.

Założeniami programu opieki nad zabytkami są :

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego w powiązaniu z uwarunkowaniami dotyczącymi ochrony przyrody i równowagi ekologicznej, w planach rozwoju miasta;
- uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego problematyki historycznego sąsiedztwa i form zabudowy tradycyjnej oraz egzekwowanie nawiązania w nowych budynkach do lokalnych form i materiałów;
- uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego ochrony krajobrazu naturalnego związanego przestrzennie z elementami założenia urbanistycznego i architektonicznego ławy;
- skuteczne stosowanie i wykorzystanie form prawnej ochrony zabytków;
- wdrażanie instrumentów finansowych prowadzących do skutecznej poprawy stanu zabytków.

Głównymi, ale długoterminowymi celami polityki miasta związanymi z ochroną zabytków miasta są m.in.:

- rozpoznawanie potrzeb dotyczących podejmowania działań zmierzających do zahamowania procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- eksponowanie zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych;

Istotnym zagadnieniem uzasadniającym powstanie tegoż programu jest zachowanie dziedzictwa kulturowego miasta, jak również jego promocja wśród mieszkańców oraz turystów. Nieodzownym elementem tego typu działań jest budzenie w społeczeństwie świadomości istnienia zabytków i potrzeby ich rewitalizacji. Postanowiono, iż w programowym okresie tj. w latach 2018 – 2021 podjęte zostaną działania będące kontynuacją podstawowego założenia realizowanego w latach 2014 – 2017, czyli realizację działań określonych jako „miękkie”, których celem jest przede wszystkim

promocja miasta i jego dziedzictwa kulturowego, jak również edukacja dotycząca opieki nad zabytkami.

Mając na uwadze powyższe cele, w uchwalonych dokumentach planistycznych (studium, plan zagospodarowania przestrzennego miasta Ławy) uwzględniono ochronę obiektów zabytkowych. Na obszarze miasta obowiązują bowiem następujące strefy ochrony konserwatorskiej :

- strefa „A” – obszar pełnej ochrony konserwatorskiej obejmujący obszar Starego Miasta oraz fosy staromiejskiej z przyległym terenem;
- strefa „B” – obszar obejmujący substancję zabytkową pochodzącą z I połowy XX wieku, stanowiącą układy zabudowy śródmiejskiej oraz zespoły zabudowy jednorodzinnej;
- strefa „W” – obszar pełnej ochrony konserwatorskiej w zakresie ochrony obszarów stanowisk archeologicznych;
- strefa „K” – obszar ochrony konserwatorskiej w zakresie ochrony krajobrazu integralnie związanego z zespołem zabytkowym;
- strefa „E” – obszar ochrony konserwatorskiej w zakresie ochrony obszarów ekspozycji stanowiący zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołu lub obiektów zabytkowych.

Nakazuje się ochronę obszarów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków, do wojewódzkiej ewidencji zabytków, gminnej ewidencji zabytków oraz zachowuje się obszary archeologiczne. Prowadzenie wszelkiej działalności inwestycyjnej w zakresie tych obiektów winno odbywać się zgodnie z przepisami odrębnymi. Wszelkie prace na tych obiektach są uzgadniane bądź też opiniowane przez konserwatora zabytków.

W styczniu 2018 r. przyjęto gminną ewidencję zabytków (Zarządzenie Nr 0050-7/2018 Burmistrza Miasta Ławy z dnia 25 stycznia 2018 r.). W gminnej ewidencji zabytków ujęto zabytki wpisane do rejestru zabytków, wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz zabytki archeologiczne. Wszystkie dokumenty tj. studium, plan miejscowy czy też gminna ewidencja zabytków (wraz ze zmianami) dostępna jest dla wszystkich zainteresowanych (udostępniono na stronie miasta: w biuletynie informacji publicznej).

W ramach działań inwestycyjnych wykonano następujące prace:

ZABYTKI W EWIDENCJI		
Zadanie inwestycyjne	Zakres zrealizowanych działań	Lata realizacji
Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku przy ulicy Jasielskiej 2	Wykonano następujące roboty budowlane: docieplenie ścian zewnętrznych i facjat poddasza, docieplenie i izolacja fundamentów, docieplenie stropu i połaci dachowej, częściowa wymiana stolarki okiennej i drzwi zewnętrznych, demontaż lokalnych systemów grzewczych i wykonanie nowej instalacji c.w.u. i c.o. wraz z wykonaniem węzła dwufunkcyjnego i podłączeniem do miejskiej sieci grzewczej.	2018-2019
Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku przy ulicy Jasielskiej 4	Wykonano następujące roboty budowlane: konserwatorska renowacja elewacji z czerwonej cegły, docieplenie stropu i połaci dachowej, docieplenie facjat poddasza i blend, izolacja fundamentów, częściowa wymiana stolarki okiennej, demontaż lokalnych systemów grzewczych i wykonanie nowej instalacji c.w.u. i c.o. wraz z wykonaniem węzła dwufunkcyjnego i podłączeniem do miejskiej sieci grzewczej.	2018-2019
ZABYTKI W REJESTRZE		
Modernizacja Ratusza	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonano hydroizolację i renowację części piwnic ratusza na podstawie orzeczenia technicznego i dokumentacji projektowej). 2. W realizacji jest wykonanie dokumentacji projektowo-konserwatorskiej rewitalizacji budynku ratusza z przebudowa układu komunikacyjnego do wieży ratuszowej. 3. Złożono wniosek o wytyczne konserwatora zabytków na wykonanie muralu o tematyce: „Zasłużeni dla Ławy”. 	2018 -2020
Monitoring i alarm - dotacja dla Parafii	Udzielono dotacji Parafii na wykonanie instalacji monitoringu i alarmu Kościoła Przemienienia Pańskiego (czerwonego) w Ławie.	2019
Modernizacja Szkoły Podstawowej Nr 1 w Ławie	Na podstawie ekspertyzy konstrukcyjnej i dokumentacji projektowej ogłoszono przetarg na wykonanie robót budowlanych remontu dachu – częściowa wymiana konstrukcji dachowej i pokrycia dachowego, wymiana podłogi na strychu oraz naprawy murów. Realizacja ww. zakresu po decyzji nakazowej Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Ławie.	2019-2020

Budowa Muzeum w budynku przy ulicy Mazurskiej 2	Uzyskano wytyczne konserwatora zabytków na wykonanie dokumentacji konserwatorskiej. Aktualnie trwają negocjacje dotyczące zakresu wykonania wstępnej dokumentacji konserwatorskiej oraz inwentaryzacji.	2019-2020
---	---	-----------

Poza wyżej wymienionymi działaniami w ramach bieżącego utrzymania na cmentarzach corocznie zleca się sprzątnięcie, koszenie i nasadzenia. W 2019 roku na cmentarzu przy ul. Wyszyńskiego dodatkowo wyczyszczono 21 stel nagrobnych.

W budynkach, w których miasto jest udziałowcami (w tym również tych objętych ochroną konserwatorską czy też wpisanych do rejestru lub ewidencji) są sukcesywnie prowadzone niezbędne prace remontowe, gdzie miasto pokrywa część wydatków w ramach naszych udziałów.

W ramach natomiast edukacji, czy też promocji zabytków wśród mieszkańców jak i turystów:

- w sierpniu 2018 r. odbyła się wycieczka pieszo – rowerowo – promowa pn. „Weź na spytki ławskie zabytki” połączona z emisją filmu historycznego „Gniazdo”; celem tej prawie całodziennej wyprawy była promocja ławskich zabytków (m.in. wyspa Wielka Żuława, wieże ciśnień, dworzec PKP, ulica Kościuszki, Ratusz, Czerwony Kościół, Stare Miasto) oraz edukacja historyczna. Wycieczka ta cieszyła się ogromnym zainteresowaniem (została opublikowana na stronie internetowej Narodowego Instytutu Dziedzictwa – zabytek.pl);

- przy współpracy z Towarzystwem Miłośników Ziemi Ławskiej, w 2018 r. wydano „Dzieje Miasta Ławy” Karla Josefa Kaufmanna;

- na bieżąco dodrukowywany jest „Ława: Spacerownik historyczny”; pozycja ta wydana po raz pierwszy w 2015 roku cieszy się powodzeniem zarówno wśród ławian jak i turystów. Zawiera ona opisy historyczne czterech tras (Stare Miasto i ratusz; Sienkiewicza-Biskupska, Niepodległości-Kościuszki wraz z Promenadą nad Ławką oraz Bulwar Jana Pawła II, Królowej Jadwigi, Wyszyńskiego, Wojska Polskiego, Broniewskiego);

- dodrukowywane jest również opracowanie graficzne pn. „Wehikuł czasu. Ławski dialog z przeszłością”; zdjęcia (dawnej Ławy wplecione w dzisiejszą) z tego opracowania wykorzystano również wydając kalendarz na 2020 rok;

- przy współpracy z ławską Informacją Turystyczną wydano dwie broszury : „Co by było gdyby” (zdjęcia starej ławy i współczesnej) oraz „Ława od środka” (z krótkimi opisami zabytkowych miejsc ze wskazaniem ich na mapie);
- w ferie 2019 r. w ramach ferii zimowych, po wycieczce z przewodnikiem odbyły się zajęcia z dziećmi pt. „Historyczne Lego Inspiracje”. Podczas tych zajęć dzieci budowały zabytkowe budowle ławy (powstał obiekt ratusza);
- pod koniec 2019 r. rozpoczęto prace nad albumem na 715 lecie ławy (trwa zbieranie starych zdjęć, widokówek);
- w ramach Nocy Muzeów w galerii zorganizowana została wystawa zdjęć dawnej ławy, a chętni mogli zwiedzać (wraz z przewodnikiem) m. in. obiekty zabytkowe: ratusz oraz czerwony kościół.
- w ramach promocji historii miasta każdy zainteresowany (zarówno mieszkaniec jak i turysta) mógł wziąć udział w licznych wycieczkach z przewodnikiem (szlakami tematycznymi dotyczącymi zabytków miasta), które odbywały się w każdą sobotę wakacji;
- w planach jest usytuowanie tablic informacyjnych przy obiektach zabytkowych w ramach szlaku historycznego ławy (trwa uzgadnianie z konserwatorem zabytków).

Podsumowując realizację Programu Opieki Nad Zabytkami można stwierdzić, że udało nam zrealizować kilka głównych założeń tego Programu a mianowicie: edukację (odtworzenie zabytku z klocków lego: zabawa z dziećmi) i promocję historyczną miasta (wycieczki z przewodnikiem po szlakach historycznych, różne wydawnictwa o tematyce historycznej); ochronę obiektów zabytkowych poprzez stosowne zapisy w dokumentach (studium, plan miejscowy, gminna ewidencja zabytków); poprawę stanu zabytków poprzez zahamowanie procesów degradacji czy też doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania (tu: bieżące utrzymanie oraz działania inwestycyjne wskazane w tabeli powyżej).

BURMISTRZ
MIASTA ŁAWY

Dawid Kopiczewski